

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Федеральное государственное автономное учреждение
высшего профессионального образования
"Казанский (Приволжский) федеральный университет"
Отделение татарской филологии и межкультурной коммуникации

подписано электронно-цифровой подписью

Программа дисциплины
Литература родственных народов М2.ДВ.4

Направление подготовки: 032700.68 - Филология

Профиль подготовки: Сравнительно-историческая тюркология

Квалификация выпускника: магистр

Форма обучения: очное

Язык обучения: русский

Автор(ы):

Мингазова Л.И. , Шафигуллина Рушания Фаилевна

Рецензент(ы):

Сайфулина Флера Сагитовна

СОГЛАСОВАНО:

Заведующий(ая) кафедрой: Сайфулина Ф. С.

Протокол заседания кафедры No ___ от "___" _____ 201__ г

Учебно-методическая комиссия Института филологии и межкультурной коммуникации
(отделение татарской филологии и межкультурной коммуникации):

Протокол заседания УМК No ___ от "___" _____ 201__ г

Регистрационный No 90232114

Казань
2014

Содержание

1. Цели освоения дисциплины
2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы
3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля
4. Структура и содержание дисциплины/ модуля
5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения
6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов
7. Литература
8. Интернет-ресурсы
9. Материально-техническое обеспечение дисциплины/модуля согласно утвержденному учебному плану

Программу дисциплины разработал(а)(и) доцент, д.н. (доцент) Мингазова Л.И. кафедра татарской литературы и методики преподавания отделение татарской филологии и межкультурной коммуникации им.Г.Тукая , Lyajla.Mingazova@kpfu.ru ; Шафигуллина Рушания Фаилевна

1. Цели освоения дисциплины

Цели освоения дисциплины:

- изучение теоретических основ;
- приобретение практических умений и навыков анализа произведений родственных народов;
- воспитание понимания роли, места и значения литературы в системе национальной культуры;

2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы высшего профессионального образования

Данная учебная дисциплина включена в раздел " М2.ДВ.4 Профессиональный" основной образовательной программы 032700.68 Филология и относится к дисциплинам по выбору. Осваивается на 2 курсе, 3 семестр.

Б.3. Профессиональный цикл. Базовая часть

Б.3.1. Модуль "Литература родственных народов"

Б.3. 1. Литература родственных народов

Требования к освоению содержания данного курса предполагают наличие компетенций, сформированных у обучающихся в результате освоения дисциплин ООП подготовки бакалавра по данному направлению: "Татарское устное народное творчество", "Древняя литература". Освоение дисциплины "История татарской литературы" является необходимой основой для последующего изучения дисциплины. Дисциплин вариативной части профессионального цикла. Дисциплина изучается во II семестре.

3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля

В результате освоения дисциплины формируются следующие компетенции:

Шифр компетенции	Расшифровка приобретаемой компетенции
ПКЛ-1. (профессиональные компетенции)	Способен реализовать учебные программы базовых и элективных курсов в различных образовательных учреждениях.
ПКЛ-2. (профессиональные компетенции)	Готов применять современные методики и технологии, в т.ч. и информационные для обеспечения качества учебно-воспитательного процесса на определенной ступени конкретного образовательного учреждения.
ПКЛ-3. (профессиональные компетенции)	Способен применять современные методы диагностирования достижений обучающихся и воспитанников, осуществлять педагогическое сопровождение процессов социализации и профессионального самоопределения обучающихся, подготовки их к сознательному выбору профессии.
ПКЛ-4. (профессиональные компетенции)	Способен использовать возможности образовательной среды, в том числе информационной, для обеспечения качества учебно-воспитательного процесса.

В результате освоения дисциплины студент:

1. должен знать:

Студент должен знать:

- задачи дисциплины и ее связь с другими науками;
- характеристику социально-политических предпосылок каждого этапа развития родственных литератур;
- теоретические основы предмета.
- историю развития литературы тюркских народов;
- содержание художественных произведений, предложенных программой.

2. должен уметь:

Студент должен уметь:

- в сравнительно-сопоставительном плане анализировать идеи и проблемы произведений;
- определять значение деятельности и вклад просветителей в литературный процесс своего времени;
- определять ценность каждого этапа, его место и роль, а также вклад классиков в историю развития литератур.
- пользоваться литературоведческой терминологией;
- работать с научной литературой по предмету;

3. должен владеть:

Студент должен владеть:

- филологическим подходам к литературно-художественному материалу в его историческом развитии;
- определить функционирования художественных приемов в произведениях поэзии, драматургии и прозы, различных их жанров.
- владеть навыками анализа литературного произведения.

4. должен демонстрировать способность и готовность:

Студент должен демонстрировать способность и готовность:

- готовность демонстрировать знание основных положений и концепций в области теории и истории основной изучаемой литературы (литератур), теории коммуникации, филологического анализа и интерпретации текста, представление об истории, современном состоянии и перспективах развития филологии (ПК-1);
- владение базовыми навыками сбора и анализа литературных фактов с использованием традиционных методов и современных информационных технологий (ПК-2);
- способен применять современные методы диагностирования достижений обучающихся и воспитанников, осуществлять педагогическое сопровождение процессов социализации и профессионального самоопределения обучающихся, подготовки их к сознательному выбору профессии (ПК-3);

- способен использовать возможности образовательной среды, в том числе информационной, для обеспечения качества учебно-воспитательного процесса (ПК-4).

4. Структура и содержание дисциплины/ модуля

Общая трудоемкость дисциплины составляет 2 зачетных(ые) единиц(ы) 72 часа(ов).

Форма промежуточного контроля дисциплины зачет в 3 семестре.

Суммарно по дисциплине можно получить 100 баллов, из них текущая работа оценивается в 50 баллов, итоговая форма контроля - в 50 баллов. Минимальное количество для допуска к зачету 28 баллов.

86 баллов и более - "отлично" (отл.);

71-85 баллов - "хорошо" (хор.);

55-70 баллов - "удовлетворительно" (удов.);

54 балла и менее - "неудовлетворительно" (неуд.).

4.1 Структура и содержание аудиторной работы по дисциплине/ модулю

Тематический план дисциплины/модуля

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
1.	Тема 1. ТӨРКИ ӘДӘБИ ДӨНЬЯ. КЕРЕШ.	3		1	0	0	
2.	Тема 2. БАШКОРТ ӘДӘБИЯТЫ	3		0	2	0	
3.	Тема 3. ТӨРЕК ӘДӘБИЯТЫ	3		1	2	0	
4.	Тема 4. ҮЗБӘК ӘДӘБИЯТЫ КАРАКАЛПАК ӘДӘБИЯТЫ ТӨРЕКМӘНСТАН ӘДӘБИЯТЫ	3		1	2	0	
5.	Тема 5. КЫРГЫЗ ӘДӘБИЯТЫ	3		1	2	0	
6.	Тема 6. КАЗАКЪ ӘДӘБИЯТЫ	3		1	2	0	
9.	Тема 9. ЧУВАШ ӘДӘБИЯТЫ	3		0	2	0	
10.	Тема 10. ӘЗӘРБАЙЖАН ӘДӘБИЯТЫ	3		1	2	0	
11.	Тема 11. КАВКАЗ ТӨРКИЛӘРЕ ӘДӘБИЯТЫ (БАЛКАР, КАРАЧАЙ, НОГАЙ ӘДӘБИЯТЛАРЫ)	3		0	0	0	

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
12.	Тема 12. АЛТАЙ ҺӘМ СЕБЕР ТӨРКИЛӘРЕНЕҢ ӘДӘБИ ДӨНЬЯСЫ (ТУВА, ХАКАС, АЛТАЙ, ЯКУТ ӘДӘБИЯТЛАРЫ)	3		0	2	0	
	Тема . Итоговая форма контроля	3		0	0	0	зачет
	Итого			6	16	0	

4.2 Содержание дисциплины

Тема 1. ТӨРКИ ӘДӘБИ ДӨНЬЯ. КЕРЕШ.

лекционное занятие (1 часа(ов)):

Тугандаш халыклар әдәбияты курсының максатлары һәм бурычлары. Матур әдәбият мөгаллимә эзерләү эшендә, системасында әлеге курсының урыны һәм әһәмияте. Милли әдәбиятларның үсеш этапларын билгеләү. Классификацияләүнең төрле юллары (территориаль, региональ, һәм этнолингвистик принциплар буенча). Төрки әдәбиятларның үсеш процессы үзенчәлеге. Төрки мәдәният дөнъясының милли яктан күпкырлы булуы. Уртақ тарих белән берләшкән егерме алты төрки милләт. Төрки әдәбиятлар үсешендә рус әдәбияты, фәлсәфәсе һәм эстетик фикер.

Тема 2. БАШКОРТ ӘДӘБИЯТЫ

практическое занятие (2 часа(ов)):

Башкорт әдәбиятының төп чыганаclarы: мифология, фольклор, борынгы төрки кадемнәр әдәбияты. Башкорт халкының халык авыз ижаты. Башкортстанның халык шагыйре - Салават Юлаев. Тормыш юлы, ижаты. Татар зыялылары белән элемент. Мостай Кәрим, Н.Нәжми, З.Бишева һ.б. ижаты. Башкортстанның халык шагыйре, драматург, Мостай Кәрим. Биографик белешмә. М.Кәримнең шигъри кыйбласын тәшкит итүче үзек темалар. "Үзем турында үзем" автобиографик очеркы. Автобиграфик характердагы "Безнең өйнең яме", "Өч туган", "Озын-озын балачак" повестьлары. Эдипнең драматургия өлкәсендәге эшчәнлеге. "Туй дәвам итә", "Кыз урлау", "Айгөл иле", "Ай тотылган төндә" драмалары. Шагыйрь, драматург Әгнам Атнабаевның тормыш һәм ижат юлы. Поэзиясенең халыкчанлыгы, тәэсир итү көче. Ә.Атнабаевның фәлсәфи лирикасы. Г.Хәйәм робагыйларын тәржемә итүе.

Тема 3. ТӨРЕК ӘДӘБИЯТЫ

лекционное занятие (1 часа(ов)):

Төрөк фольклоры. Күпкырлы жанрлар системасы. Героик дастаннар, легендар жырлар. Иске госманлы әдәбият. Төрөк телендәге әдәбиятның барлыкка килүе һәм үсеш алуы. Ашик-пашаның "Гариб-намә" әсәре. И.Әмре поэзиясе. Дини мәснәви жанрының формалашуы. С.Чәләбинең "Мөүләде Нәби" поэмасы.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Р.Гунтекинның "Кызгану", "Чалы кошы" әсәрләренә анализ. "Чалы кошы"ын татар әдәбияты белән чагыштырып өйрәнү.

Тема 4. ҮЗБӘК ӘДӘБИЯТЫ КАРАКАЛПАК ӘДӘБИЯТЫ ТӨРЕКМӘНСТАН ӘДӘБИЯТЫ

лекционное занятие (1 часа(ов)):

Ўзбэк халык авыз ижатының жанр ягыннан күптөрле булуы. Дастан жанры традицияләре ("Гер- оглы", "Алпамыш", "Юсуф һәм Ахмед", "Айсылу һәм Көнбатыр", "Танир һәм Зөһрә"). XIX гасырның икенче яртысы - XX йөз башы әдәбияты. Мәғрифәтчелек, жәдитчелек харәкәте. Әлеге харәкәтнең антифеодал характеры. Мәғрифәтче шагыйрьләр Мукуми, Фуркат, Завки, Аваз Отар ижатларында чагылыш тапкан социаль тигезсезлек мәсьәләсе, наданлыкка карата тәнкыйть, азатлыкка омтылыш. 1920-1930 нчы еллар әдәбиятының идея-тема һәм жанрлар ягыннан үзенчәлеге. Фитрат һәм Чулпан поэзиясе, социалистик революция идеяларына каршы чыгу. Хәзерге заман үзбэк әдәбияты. М.Мөхмүдов, П.Кадыров ижатлары. Каракалпак халкының фольклоры. Халык авыз ижатының иң гүзәл әсәрләренең берсе - "Кырык-кыз" дастаны. Дастанда урын алган сугышчы хатын-кыз образлары. Каракалпак әдәбиятына нигез салучы Көнхужа. Аның әсәрләрендә чагылыш тапкан халык язмышы. Каракалпакстанның халык язучысы И.Юсупов ижаты. Әдип әсәрләренә хас фольклор һәм шәрык әдәбияты традицияләренең синтезы.

практическое занятие (2 часа(ов)):

П.Кадыровның "Алмаз билбау", "Азатлык" әсәрләрендә замандаш образы. Әсәрнедә күтөрелгән төп идея-проблемалар.

Тема 5. КЫРГЫЗ ӘДӘБИЯТЫ

лекционное занятие (1 часа(ов)):

Халык авыз ижатының бай традицияләре. "Манас" - кыргыз халкының легендар эпосы. Батырлыкка дан жырылаучы, туган жиргә мөхәббәт белән сугарылган монументаль әсәр. 1920-1930 нчы еллар әдәбияты. Акыннар әдәби мәктәбенең кыргыз әдәбияты үсешенә көчле тәәсире. А.Токамбаев, Т.Садыкбеков, М.Токабаев, К. Маликов ижатлары. Соңгы дистә еллар әдәбияты. Проза жанрларының активлашуы, тизләтелгән үсеш кичерүе (Т.Садыкбеков, Н.Байтимеров, М.Абдукаримов). Халык тормышын чагылдыручы реалистик характердагы әсәрләренә күпләп ижат ителүе. Дөнъяга танылган әдип Чынгыз Айтматов ижаты.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Чынгыз Айтматов ижатына күзәтү. "Жәмилә", "Хуш, Гөлсары", "Бер көн - бер гөмер" әсәрләре. Аларның дөнъякүләм танылуы. "Беренче мөгаллим" әсәренә бәя.

Тема 6. КАЗАКЪ ӘДӘБИЯТЫ

лекционное занятие (1 часа(ов)):

Казакъ фольклоры. Халык шагыйрьләре- акыннар ижатында эпик жанрларның үсеш алуы. (Казтуган, Асан-кайгы, Шалкиз-жырау, Бухар-жырау). Мәғрифәтчелек реализмына нигез салучы танылган казакъ шагыйре Абай Кунанбаев. Абай традицияләре. 1920-1930 нчы еллар казакъ әдәбияты. С.Сәйфуллин, И.Жансагуров, М. Ауэзов ижатлары.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Бүгөнгә көн казакъ прозаикларының әсәрләре тупланган татар телендәге "Дала гөлләре" исемле жыентыгына күзәтү. Әсәрләргә анализ (М.Магун, У.Сарсенбаев, К.Найманбаев, А.Чынбатыров, Т.Абдиков, С.Нарымбатов, Т.Нурмагамбетов һ.б. ижатлары).

Тема 9. ЧУВАШ ӘДӘБИЯТЫ

практическое занятие (2 часа(ов)):

Константин Иванов. Балачагы, тормышы. Тәржемәләре, әдәби әсәрләре. Әкият, балладалары. "Нарспи" поэмасы. Сюжеты, геройларының әдәби эшләнеше. Ижатына татар әдипләренең тәәсире. Язмышында һәм ижатында Г.Тукай белән уртақ яклар булу. "Нарспи" поэмасы һәм М.Гафуриның "Татар хатыны", Ф.Әмирханның "Татар кызы", Б.Йолдызның "Бәдрәна" новелласы һ.б. төрки әдипләренә әсәрләре белән чагыштырма анализ..

Тема 10. ӘЗӘРБАЙЖАН ӘДӘБИЯТЫ

лекционное занятие (1 часа(ов)):

Әзәрбайжан халкының фольклоры. Зур әһәмияткә ия булган эпик әсәрләр, дастаннар", "Китабы дәдәм Коркуд", "Гер-оглы", "Ашуг-Гариб", "Шаһ Исмаил", "Гурбани", "Аббас-Гөлгез", гачаг Наби, гачаг Керем турында героик-тарихи жырлар. Әзәрбайжан ашуглары поэзиясенә әдәби мәктәбе, классик һәм бүгенге заман. Әзәрбайжан телендә язма әдәбиятның барлыкка килүе. Әзәрбайжан әдәбиятында Шәрык Ренессансы традицияләре. IX- XII гасырларда Тәбриз, Гянжә, Шәмаха, Бакы шәһәрләрендә формалашкан данлыклы мәдәни мәктәпләр. Фарсы телендә иҗат итүче әзәрбайжан шагыйрьләре, шәрык әдәбияты классиклары, Низами, Хагани, Физули, Катран Тәбризи, Мәһсәти.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Мәғрифәтчелек реализмы. Күренекле әзәрбайжан мәғрифәтчеләре А.Бакиханов, М.Ш.Вазех, М.Ф.Ахундов иҗатлары. С.Ахмедовның "Аран", "Жир үлчәме" әсәрләрендә халыкның тарихи үткәне һәм бүгенге көн авыл темасы.

Тема 11. КАВКАЗ ТӨРКИЛӘРЕ ӘДӘБИЯТЫ (БАЛКАР, КАРАЧАЙ, НОГАЙ ӘДӘБИЯТЛАРЫ)

Тема 12. АЛТАЙ ҺӘМ СЕБЕР ТӨРКИЛӘРЕНӘ ӘДӘБИ ДӨНЬЯСЫ (ТУВА, ХАКАС, АЛТАЙ, ЯКУТ ӘДӘБИЯТЛАРЫ)

практическое занятие (2 часа(ов)):

ТУВА, ХАКАС, АЛТАЙ, ЯКУТ ӘДӘБИЯТЛАРЫ

4.3 Структура и содержание самостоятельной работы дисциплины (модуля)

N	Раздел Дисциплины	Семестр	Неделя семестра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудоемкость (в часах)	Формы контроля самостоятельной работы
1.	Тема 1. ТӨРКИ ӘДӘБИ ДӨНЬЯ. КЕРЕШ.	3		Конспектирование литературоведческих и критических работ	2	Контрольные вопросы
2.	Тема 2. БАШКОРТ ӘДӘБИЯТЫ	3		Конспектирование литературоведческих и критических работ Чтение и анализ литературных текстов	4	Конспектирование литературоведческих и критических работ Коллоквиум
3.	Тема 3. ТӨРЕК ӘДӘБИЯТЫ	3		Конспектирование литературоведческих и критических работ Чтение и анализ литературных текстов	6	Конспектирование литературоведческих и критических работ Коллоквиум
4.	Тема 4. ҮЗБӘК ӘДӘБИЯТЫ КАРАКАЛПАК ӘДӘБИЯТЫ ТӨРЕКМӘНСТАН ӘДӘБИЯТЫ	3		Конспектирование литературоведческих и критических работ Чтение и анализ литературных текстов	8	Конспектирование литературоведческих и критических работ Контрольная работа

N	Раздел Дисциплины	Семестр	Неделя семестра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудоемкость (в часах)	Формы контроля самостоятельной работы
5.	Тема 5. КЫРГЫЗ ЭДЭБИЯТЫ	3		Конспектирование литературоведческих и критических работ Чтение и анализ литературных текстов	6	Конспектирование литературоведческих и критических работ Контрольная работа
6.	Тема 6. КАЗАКЪ ЭДЭБИЯТЫ	3		Конспектирование литературоведческих и критических работ Чтение и анализ литературных текстов	6	Конспектирование литературоведческих и критических работ Коллоквиум
9.	Тема 9. ЧУВАШ ЭДЭБИЯТЫ	3		Конспектирование литературоведческих и критических работ	4	Конспектирование литературоведческих и критических работ Коллоквиум
10.	Тема 10. ЭЗЭРБАЙЖАН ЭДЭБИЯТЫ	3		Конспектирование литературоведческих и критических работ Чтение и анализ литературных текстов	6	Конспектирование литературоведческих и критических работ Коллоквиум
11.	Тема 11. КАВКАЗ ТӨРКИЛӘРЕ ЭДЭБИЯТЫ (БАЛКАР, КАРАЧАЙ, НОГАЙ ЭДЭБИЯТЛАРЫ)	3		Конспектирование литературоведческих и критических работ Чтение и анализ литературных текстов	4	Конспектирование литературоведческих и критических работ Контрольная работа
12.	Тема 12. АЛТАЙ НЭМ СЕБЕР ТӨРКИЛӘРЕНЕҢ ЭДЭБИ ДӨНЬЯСЫ (ТУВА, ХАКАС, АЛТАЙ, ЯКУТ ЭДЭБИЯТЛАРЫ)	3		Конспектирование литературоведческих и критических работ Чтение и анализ литературных текстов	4	Конспектирование литературоведческих и критических работ Контрольная работа
	Итого				50	

5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения

лекции, практические занятия, самостоятельная работа студентов, курсовая работа (определяется по выбору обучающегося)

- технология проблемного обучения;
- интернет-технологии;

6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов

Тема 1. ТӨРКИ ӘДӘБИ ДӨНЬЯ. КЕРЕШ.

Контрольные вопросы, примерные вопросы:

Төрки халыкларның нигездә Европа һәм Азия төбәкләрендә яшәүләре. Урта гасырларда зур империяләр хасил итеп, башка халыкларны үзләренә буйсындырулары. Бүгенге көндә төрки халыкларның күбесенең үз дәүләтчелеге булу, аерым ил буларак яшәүче, шулай ук башка илләр эчендә яшәүче төрки халыклар да булу.

Тема 2. БАШКОРТ ӘДӘБИЯТЫ

Конспектирование литературоведческих и критических работ Коллоквиум , примерные вопросы:

X-XI караган гомумтөрки язма әдәбият истәлекләре (М.Кашгари, Ю.Баласагуни, А.Йүгнәки).

Тема 3. ТӨРЕК ӘДӘБИЯТЫ

Конспектирование литературоведческих и критических работ Коллоквиум , примерные вопросы:

Төрки әдәбиятлар контекстында төрек әдәбияты. Решат Нури Гунтекинның "Чалы кошы" әсәренең жанр спецификасы, композиция үзенчәлеге, биредә чагылыш тапкан хатын-кыз гүзәллеге концепциясе.

Тема 4. ҮЗБӘК ӘДӘБИЯТЫ КАРАКАЛПАК ӘДӘБИЯТЫ ТӨРЕКМӘНСТАН ӘДӘБИЯТЫ

Конспектирование литературоведческих и критических работ Контрольная работа , примерные вопросы:

Үзбәк әдәбиятының үсеш юлы. Кыскача күзәтү, күренекле вакилләре. Каракалпак әдәбияты: үткәне һәм бүгенгесе. Каракалпак язучылары ижатында фольклор традицияләре.

Тема 5. КЫРГЫЗ ӘДӘБИЯТЫ

Конспектирование литературоведческих и критических работ Контрольная работа , примерные вопросы:

"Манас" - кыргыз халкының героик эпосы. Ч.Айтматовның "Ахырзаман" әсәренә рецензия язарга.

Тема 6. КАЗАКЪ ӘДӘБИЯТЫ

Конспектирование литературоведческих и критических работ Коллоквиум , примерные вопросы:

XX гасыр казакъ әдәбиятындагы төп темалар һәм жанр формалары. Казакъ мөгърифәтчелек әдәбияты. Күренекле казакъ мөгърифәтчесе Абайның тормыш һәм ижәт юлы.

Тема 9. ЧУВАШ ӘДӘБИЯТЫ

Конспектирование литературоведческих и критических работ Коллоквиум , примерные вопросы:

Төрки әдәбиятларда мөгърифәтчелек хәрәкәте, аның күренекле вакилләре. Төрки әдәбиятлар жирлегендә үсеш алган мөгърифәтчелек идеологиясенә үзенчәлеге.

Тема 10. ЭЗӘРБАЙҖАН ӘДӘБИЯТЫ

Конспектирование литературоведческих и критических работ Коллоквиум , примерные вопросы:

Эзәрбайҗан мөгърифәтчелек әдәбияты, аның күренекле вакилләре

Тема 11. КАВКАЗ ТӨРКИЛӘРЕ ӘДӘБИЯТЫ (БАЛКАР, КАРАЧАЙ, НОГАЙ ӘДӘБИЯТЛАРЫ)

Конспектирование литературоведческих и критических работ Контрольная работа , примерные вопросы:

Төрки әдәбиятларда халык шагыйрьләре-жырауларның традицияләре һәм әдәби осталык мәктәбе. Кавказ төркиләренә әдәбияты, бу әдәбиятның күренекле вакилләре. Кавказ язучылары ижатында фольклор традицияләре.

Тема 12. АЛТАЙ ҺӘМ СЕБЕР ТӨРКИЛӘРЕНӘ ӘДӘБИ ДӨНЬЯСЫ (ТУВА, ХАКАС, АЛТАЙ, ЯКУТ ӘДӘБИЯТЛАРЫ)

Конспектирование литературоведческих и критических работ Контрольная работа , примерные вопросы:

Алтай һәм Себер төрки язучыларының ижаты. Фольклор һәм мифологик контекстка мөрәҗәгать итү. Якут халкының героик-эпик әсәре - "Олонхо"дагы халык каһарманы образы.

Тема . Итоговая форма контроля

Примерные вопросы к зачету:

Учет, контроль и анализ знаний студентов производится на занятиях: контрольные работы по окончании отдельного блока тем - БРС, устные опросы - коллоквиумы, проверка конспектов-источников, теоретических и литературоведческих трудов, заданных студентам, анализ отдельных произведений, выполненных вне занятия (самостоятельно) и т. др. Контрольные вопросы включают различные аспекты детской литературы и составлены так, чтобы студенту была интересно работать: в форме кроссворда, или выбрать правильный ответ, есть вопросы, к которым необходимо подойти творчески и др

1. Төрки халыкларның борынгы тарихларына бәйле легендалар, мифлар һәм хәбәрләр. "Угыз-намә", "Шәжәрәи-төрөк" китапларының тарихи-мәдәни роле.
2. Константин Иванов ижаты. "Нарспи" поэмасында күтәрелгән төп идея-фикер, сурәтләнгән геройларга характеристика.
3. Төрки әдәби дөнъя. Аның тарихи һәм географик чикләрен билгеләү. Кыскача күзәтү.
4. Хәзерге көн кыргыз әдәбияты. Чыңгыз Айтматов ижаты.
5. Төрки әдәбиятлар гаиләсендә татар әдәбиятының роле һәм урыны. Тарихи, мәдәни һәм әдәби багланышлар мәсьәләсе.
6. Яңа заман төрөк әдәбиятында модернизм юнәлеше. О.Памук ижаты. О.Памукның "Минем исемем-Кызыл" романы. Эдипнең стиль үзенчәлеге, фольклор, шәрык һәм Ауropa әдәбиятлары традицияләренең синтезы.
7. Гомумтөрки язма мәдәният ядкарьләре.
8. Сакен Сәйфуллин ижаты. Язучы әсәрләренең символик теле. "Кызыл ат" поэмасына анализ.
9. Төрки әдәбиятлар үсешендә Шәрык әдәбиятының, ислам культурасының роле. Төрки эдипләр тарафыннан Ренессанс традицияләрен дәвам иттерүе. Төрки әдәбиятларда Шәрык поэзиясе мотивлары.
10. Хәзерге казакъ әдәбияты. Олжас Сөләйманов поэзиясе.
11. Әзәрбайҗан әдәбияты үсешенең тарихи этаплары. Кыскача күзәтү. Күренекле эдип - шагыйрьләр.
12. М.Юхманының "Көнгыш - үлемсезлек кошы" повестенда тарихи шәхесләренең чагылышы.
13. Үзбәк әдәбиятының үсеш юлы. Кыскача күзәтү. Күренекле авторлар.
14. Күренекле казакъ шагыйре - Абай Кунанбаев. Тормыш һәм иҗат юлы. "Гаклия" әсәренә анализ.
15. Казакъ әдәбияты тарихының этаплары. Татар-казакъ мәдәни һәм әдәби багланышлар мәсьәләсе.
16. М. Юхманың "Көнгыш - үлемсезлек кошы" әсәре. Күтәрелгән төп идея-проблемалар.
17. Төрки милләтләренең халык авыз ижаты. Барлык төрки халыклар фольклоры өчен уртак сюжет-темалар.
18. Татар шагыйре Габдулла Тукай һәм төрөк әдибе Тауфик Фикрәт: сәнгатьчә фикерләүдәге параллельләр.
19. Төрки халыкларның килеп чыгышына, тарих һәм мәдәниәтенә кагылышлы фәнни фаразлар. Аерым хезмәтләр һәм аларның авторлары турында мәгълүматлар.
20. Танзимат дәвере төрөк әдәбияты. Ә.Мидхәт һәм Н.Кемал ижаты.
21. Кыргыз әдәбиятында "Манас" эпосының тоткан урыны. Кыргыз әдәбияты үсеше этапларына гомуми характеристика, төп эдипләре.

22. Ж. Руминың тормышы һәм ижаты. Мәснәвиләренә бәяләмә. Дөнъя әдәбиятлары үсешендәге роле.
23. Крым-татар әдәбиятының үсеше этаплары һәм үзенчәлекләре. Төп әдипләре.
24. Низами ижаты. "Хәмсә" тупланмасына бәяләмә, аның үзенчәлекләре.
25. Каракалпак әдәбиятының үсеш этаплары. Каракалпакларның борынгы
26. төрки цивилизацияләр белән бәйләнеше. XX йөз каракалпак әдәбияты.
27. М.Кәримнең ижат үзенчәлекләре. "Озын-озын балачак" әсәре.
28. Казакъ халкы формалашу, әдәбияты барлыкка килү һәм үсеш тарихы. XX йөздә казакъ әдипләре һәм аларның әсәрләрендә куелган төп мәсьәләләр.
29. М.Фөзүли ижатының үзенчәлекләре. Дөнъя әдәбиятлары үсешендә тоткан урыны.
30. Уйгур әдәбияты һәм аның үсеш этаплары, төп уйгур әдипләре һәм аларның әсәрләре, аларга гомуми бәя.
31. Чыңгыз Айтматов ижаты, романнарының берсенә идея-тематик анализ.
32. Борынгы һәм урта гасырларда азербайжан әдәбияты үсеше. Низамидан Фөзүлигә кадәрге булган әдәби чорның үзенчәлекләре һәм тарихы. Төп әдәби үсеш юнәлешләре.
33. Г. Нәваи ижаты. "Ләйлә вә Мәжнүн" поэмасына анализ.
34. Орхон-Енисей язмаларының тарихы, аларның гомум-торки ядкәрләр буларак әчтәлеге. Башка төр гомумторки әдәби-тарихи мираска бәя.
35. М.Өметбаев ижатына тарихи-әдәби бәяләмә, ижатының тон үзенчәлекләре
36. Кыргыз әдәбияты. Кыскача күзәтү. Күренекле кыргыз язучылары.
37. Решат Нури Гунтекинның "Чалы кошы" әсәренә жанр, композицион үзенчәлеге. Авторның хатын-кыз гүзәллеге концепциясе.
38. Төрөк әдәбияты тарихы, төп этаплары. Төрөк әдәбиятының төрки әдәбиятлар гаиләсендәге урыны.
39. Әзәрбайжан мәгърифәтчеләре. М.Ф. Ахундов һәм Н.Нариманов әсәрләренә идея-тематик әчтәлеге.
40. Казакъ мәгърифәтчелек әдәбияты. Ч.Валиханов, И. Алтынсарин, И.Жансагуровларның ижтимагый һәм әдәби әшчәнлеге.
41. Казак прозаикларының "Дала гөлләре" жыентыгына күзәтү. Аерым әсәрләргә жентекле бәя.

7.1. Основная литература:

Литература народов России: учебно-методические указания для студентов специализации "Русский язык и литература в межнациональном общении" / Казан. (Приволж.) федер. ун-т, Филол. фак.; [сост. доц. А.З. Хабибуллина]. - Казань: [Казанский университет], 2011. - 28 с.

Литература русского зарубежья (1920-1990) [Электронный ресурс]: учеб.пособие / под общ. ред. А. И. Смирновой. - 2-е изд., стер. - М.: Флинта, 2012. - 640 с.
<http://znanium.com/catalog.php?bookinfo=455748>

Словацко-русские межлитературные связи: страницы истории: Учебное пособие / А.Г. Машкова. - М.: НИЦ Инфра-М, 2013. - 268 с.
<http://znanium.com/bookread.php?book=354880>

7.2. Дополнительная литература:

Зинченко, В. Г. Литература и методы ее изучения. Системно-синергетический подход [Электронный ресурс] : учеб.пособие / В. Г. Зинченко, В. Г. Зусман, З. И. Кирнозе. - М.: Флинта : Наука, 2011. - 280 с. <http://znanium.com/bookread.php?book=455178>

Федулин, А. А. Россия и ее народы [Электронный ресурс] : Учебное пособие / А. А. Федулин, Д. А. Аманжолова. - М.: ФГБОУ ВПО "РГУТиС", 2012. - 184 с.
<http://znanium.com/bookread.php?book=452447>

7.3. Интернет-ресурсы:

<http://tatkniga.ru> - <http://tatkniga.ru>

<http://www.tatarstan.ru/books/> - <http://www.tatarstan.ru/books/>

<http://znanium.com/bookread.2880> - http://www.curator.ru/pedagog/pro_ipo1.html

<http://znanium.com/bookread.php?book=354880> - <http://libress.kpfu.ru/wpad.dat>

Книгафонд - <http://www.tatarstan.ru/books/>

8. Материально-техническое обеспечение дисциплины(модуля)

Освоение дисциплины "Литература родственных народов" предполагает использование следующего материально-технического обеспечения:

Компьютерный класс, оргтехника, теле и аудиоаппаратура (всё - в стандартной комплектации для практических занятий и самостоятельной работы); доступ к сети Интернет (во время самостоятельной подготовки и на практических занятиях).

При использовании электронных изданий каждый обучающийся обеспечивается рабочим местом в компьютерном классе с выходом в Интернет.

Программа составлена в соответствии с требованиями ФГОС ВПО и учебным планом по направлению 032700.68 "Филология" и магистерской программе Сравнительно-историческая тюркология .

Автор(ы):

Мингазова Л.И. _____

Шафигуллина Рушания Фаилевна _____

"__" _____ 201__ г.

Рецензент(ы):

Сайфулина Флера Сагитовна _____

"__" _____ 201__ г.